

Nro. 51.

**A^o FELS. R. TSÁSZÁRNAK ÉS A. KIRÁLYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.**

*Költ Bétsben Juniusnak 26-dik napján 1795.
esztendőben.*

Frantzia Ország.

A *Vendei* Ofztályban másképen láttatnak a' dolgok folyni, mint a' miként a' Párisi Convént magát biztattyá vala, és mint a' miképen ennek-előtte néhány hólnapokkal hirdették vala a' közönséges levelek. Valósággal ismét ki ütött a' Rojalisták és Republikánusok közt való titkos gyűlölségnek tüze, minekutánna az utólsóbbak észre vették volna, hogy a' Rojalisták és Chouánsok tsak tettetésből békéltenek volna meg a' patriotákkal, valósággal pedig tsak időt akartak az által nyerni magok hadi erejeknek öregbítésére, s annakutánna az Anglusokkal együtt öfzve kaptsolt erővel hadakozni a' respublika ellen. Észre vévén a' dolgot az oda küldetett nemzeti képviselők

E e e

lök, *Májusnak* 25-kén délután 3 órakor hét *Chouáns* vezéreket fogattak el, 's küldöttek 1200 emberből álló fegyveres őrizet alatt Párisba. A következő éjjel egy tsuport lovasság küldetvén *Cicébe*, holott az el fogatott *Chouáns* vezéreknak embereik tanyáztak, őket meg támadták, közülök 7-et meg öltek, sokat meg sebesítettek, és 20-at fogságra vittek. *Caumartin* a' *Chouánsok*nak fő vezérek meg vallotta *Humbert* Generálisnak, hogyha ő el kélzithette volna a' háborúságot, semmi eleséget nem engedett volna az Országba bé vinni, és ha egy újját fel emelte volna, egélz kis *Britannia* fegyvert fogott volna a' *Frantzia* reszpublika ellen.

Füleikbe menvén a' *Chouánsok*nak *Caumartin* fő vezéreknak meg fogattatása, igen sokan gyűlöltek ölfve az *Illei* és a' *Vilainei* olztályokban, és valahová mentek mindenütt kivagdalták a' szabadságnak fáját, meg fosztyák a' közönségeket fegyverektől, és minden patrióta katonákat, sőt a' *Conventhez* ragaszkodott, és *XVII. Lajosnak* hűségére esküdni nem akaró polgárokat is megöldösnek. A' *Caeni* környékben lakók közül is, holott *Stoflet* *Chouáns* fő vezér is vagyon, számosan állottak a' *Rojalisták* közé, kiknek fő vezéreknak lenni mondatik *Wimpfen* Generális, a' ki is a' *Calvadosi* *Rojalistákat* igazgattyá, és egyet ért a' *Wendei* olztályban, és kis *Britanniában* lévő zenebonáskodókkal. Egy *Párisi* közönséges levél szerént három szakadások vagynak mostan *Fr. Országban*, úgymint, a' *Rojalistáké*, a' *Republikánusoké*, és a' *Jakobinusoké*. Ide lehet számlálni, azokat a' *Rojalistákat* is, a' kik az 1793-ik éztendei *constitutió*nak fel állítását kívánnyák, és a' kik abban különböznek a' szoros értelemben vétetett *Rojalistákról*, hogy ők az előbbi *monarchiát* nem kívánnyák, de tsak ugyan könnyen meg lehetne őket velek egyyeztetni.

A' *Chouáns* vezéreknak fogságra lett vitelek nem kevés félelmet okozott *Páris* várasának, fél-

vén a' *Wendei* osztályban támadható vezedelmes hadakozásnak útjától. Már is azt hírefztetik a' Párisi antirepublikánusok, hogy 120 ezer emberrel marsirozik *Charette* Rojalista Generál Páris felé; hogy egész *Normándia*, kis *Britannia*, és *Andegávia* pártolásban legyenek; hogy a' *Caumartin* Párisba kísérő katonaságot meg támadták, öfzve aprították, és két nemzeti képviselőket is el fogták a' *Chouánsok* 's a' t.

Doulcet a' Közjóra ügyelő Commissionának szószollója azt befzéllette a' Convent gyűlésében, hogy a' republikánus seregei *Májusnak* 28-ikán *Tulonba* bé menvén, minden fegyvereiket el hányták a' pártosok, a' napi béresek szokott munkáikra és a' matrósok flottáikra visszafizáltak, és hogy már most egész tsendesség legyen ottan; hogy a' pártosoknak fejeiket meg fogdosták 's a' nemzeti képviselők kezekbe adták a' Tulóniak; hogy 1500 rebellisek a' *Six-Fours* nevű erősségbe húzták magokat, olly bizodalommal lévén, hogy a' *Tulon* körül olálkodó Anglus hajók segítségekre menvén, őket onnan bátrább helyre fogják vinni; de hogy oda is utánna menvén a' patrióták körül fogták, 's bizonyosan kézre fogják őket keríteni 's a' t.

Az *Angersi* (deákul Andegávia) municipális illetén tudósítást küldött a' *Ligeris* környékének jelenvaló környülállásairól a' Párisi Conventnek. "Nemtsak meg nem fosztattak a' *Wendei* osztályban lakó *Chouánsok* fegyvereiktől; sőt inkább ők szették el a' republikánusoknak fegyvereiket; ők küldik számkivetésbe a' patriótákat; 's ők öldösik azokat minden könyörületesség nélkül, a' kiket a' Fr. constitutióhoz ragaszkodtának lenni ismérnek. Ők kényszeritik *XVII. Lajos* király nevében a' honnyaikból ki költőeknek jószágaikat meg vevőket, és árendásokat a' még le nem fizetett summának nálók való ki fizetésére. Most már sokkal több tanyáik vagynak a' *Ligerisnek* jobb és bal partyán, és mindnyájoknak

fejér kokárdájok, és zászlójok vagyon. Minden utakat el foglaltak, és meg nem engedik, hogy a' városokba, és a' patriota seregeknek táborokba kenyér és eleség vitessék, 's ezáltal kényszerítenek sokat a' közikbe való állásra. Sok helyekben és városokban bé hűnyt szemekkel nézik, hogy fejér bokrétásan oda bé menvén puskaport, ková, köntöst 's több efféléit vesznek magóknak, és világosan befélnek a' királyi méltóságnak vilfiza állításáról. Igen sok pénz adatott a' Wendeisták, és Chouánsok vezéreinek a' velek kötött békességnek alkalmatosságával: ök pedig most nevetik 's gúnyolják a' republikánusokat, könnyen hívősegekért.

Az egész Fr. Publicum nagy figyelmetességgel vagyon az iránt, minémü constitutiót fog a' 11 izemélyből álló Commissio szülni. Eleinte úgy gondolkoznak, hogy e' folyó hólnapnak 13-ikan el fogják azt készíteni, 's a' Convent eleibe terjeszteni; de meg tsalatkoztak reménységekben. *Boissy d' Anglas* a' nevezett Commissionának egyik tagja értésére adta a' nemzeti képviselőknek, hogy még 14 nap kivántatik munkájoknak tökéletesítésére, hanem akkorra bizonyosan el készítik. — Ezen alkalmatossággal így izóllott *Sevestre* a' Közjóra ügyelő Commissionának képében: "A' Royalisták, *ügymond*, és Terroristák újabb mozdulásban vagynak, félő, hogy Jun. 13-ikán újabb zenebona ne legyen Párisban. Mi mindazáltal attól nem félünk, elegendő ereje vagyon a' Commissionóknak, és mi tekintetet fogunk a' Conventnek 's végzéseinek szerezni. Azzal ótsárolnak benneteket, 's azt költötték ellenetek a' gonolzberek, hogy ti a' királyi méltóságot vilfiza akartok állítani; holott mi mindnyájan álhatatosan republikánusok akarunk maradni. Frantziák legyenek tsendességben! Mi mindnyájan az egy és fel olzolhatalan respublikát kívánnuk, meg is nyerjük, 's fel fogjuk tartani, bátor Frantzia Országoknak öfzvé omiandó falai közt kellene is el temetnünk."

Juniusnak 7-dikén ismét 15 millióra való assignátákat égettetett meg a' Convent, melly a' már ennekelőtte meg égettekkel két milliárdra, és 726 millióra megyen. Sem a' hamis assignáta készítőknak, sem a' honnyaikból ki vándorlattaknak vizsza nem fognak örökségeik adatni. Kis Britániában ismét fel lobbant a' hazafiak között való háborúság tüze. *Sevestre* azt mondotta a' Conventnek, hogy már egynéhány véres tsata is esett a' Republikánusok és Chouánsok közt, hanem mindenkor az elsőbök diadalmaskodtak az utóbbakon. A' múlt úr napján minden Párisi templomokban pompás isteni tisztelet tartatott. A' *Lyonban* Roberspierre tyrannismusa alatt meg öletett lakosoknak emlékezetére szomorú inneplést tartottak az odavalók.

Batáviai Respublika.

A' *Hágába* öszve gyűlt nemzeti képviselők következő végzéseket hoztak a' házassági egygyességekre nézve: 1.) A' kik *Jun.* első napjától fogva házassági életre lépnek, kötelesek lesznek a' polgári előjáróknak magokat bé jelenteni, és neveiket, születéseknak, és lakásoknak helyét bé iratni. 2.) A' városokban a' közönség, a' falukon pedig a' falu háza előtt hirdetessenek ki háromszor nyóltz nappal egymás után, minekutánna, mint más ki hirdetéseknek alkalmatosságával szokott lenni, a' harangok meg vonattatnának. — 3.) Az illetén közönséges ki kirdetés, egy é végre készitendő dezkára függesztessék ki. 4.) Hogy ha senki ellene nem mond, akkor szerkeztessenek öszve a' mátkás személlyek, vagy a' municipalitás, vagy a' kormány szék által. 5.) Azonközben mindennek szabadságában áll magát a' templomban is ki hirdettetni, és öszve házasulását egyházi személy által meg áldatni. Ellenben az egyházi személyek által végbe vitetett öszve párosítások haszontalanok a' polgári előjáróknak meg erősítése nélkül. 7.) Azok is, a' kik ezen

végzéseknél ki hirdetése előtt rövid idővel öszve párosítatnak, kötelesek lesznek házasságokat ezen mód szerént meg erősíteni; különben törvénytelenek fog házasságok tartatni.

A' szép tudományokra és vers írásra ügyelő *Rotterdami* tudós Társaság 100 aranyat ígért annak jutalomúl, a' ki a' jelenvaló Batáviai revolútióra leg jobb verseket fog írni; de mivel töb-
nité a' politica dolgoknak főzésével foglalatostodtattyák mostan képzelődéseiket a' Batavus tudósok, kevesen fognak taláztatni oly vers írók, a' kiknek munkáik érdemesek lennének a' fel tett jutalomnak el nyerésére.

A' Frantzia és Batáviai respublikák közt végbe ment álliántziának meg erősítése által okoztatott öröm még most sem szünt meg, és e' folyó hólnapnak 17-kén egy közönséges helyre fognak a' nemzeti képviselők öszve gyűlleni azon prédikáziónak hallására, melly a' mint a' Patrioták még most gondolyák ezen reájok nézve szereztséa epochának emlékézetére fog tartatni.

Dumonceau Generális tétetett a' Hágában lévő Fr. gárnisonnak kórmányozójává. Egy *Witte* nevű tudós polgár megy Helvétziába követnek. *Reubel* Frantzia nemzeti képviselő Jun. 7-dikén Brüsszelbe ment. A' Hollandiai nemzeti képviselők minden vallású közönségeknek templomaikat és imádkozó házaikat fel szabadították az azokra vettetett közönséges adó alól, úgy mindazáltal, hogy a' még ki nem fizetett restántziákat is tegyék.

Austriai Belgyiom.

A' *Luxenburgból* ki ment Austriai gárnison Jun. 17-dik, 18-dik és 19-dik napjain tétetett által *Koblentzből Ehrenbreitsteinba*. Az első colonno 112 fő tiztből 3526 emberből; a' második 121 fő tiztből és 3926 emberből; a' harmadik 125 fő

tíztből és 3150 emberből; mind öszve 10960 főből állott. Ezek közt 300 hufzár vólt a' *Sándor Leopold* regementjéből. *B. Bender* Feldmarsál az első colonnével, a' *Staab* pedig az utólsóval vólt és ment által a' Rénuson. Minthogy *Triernek* elvételése után ezen corpusnak bagázsiája nagyobb részént el szakasztatott *Luxenburgtól*, a' múlt öszvől fogva ez is *Ehrenbreitsteinben* vólt.

Az egyesült Rénusi, és Móseli Fr. armádiának fő kvártélyá *Vormátziába* tétellett által. A' Rénus partyán vigyázó Fr. seregeknek megvagyon parantsolva, hogy azoknak a' személyeknek, a' kik a' Rénusnak innenső partyáról a' túlsóra kívánnak által menni, szabad által menetelt engedjenek, minekutánna szorossan meg vizsgálják őket. Ebből a' környülállásból azt jövendőlik az odavaló lakosok, hogy nem sokára tökéletességre fog menni a' Német Birodalom és Frantziák közt való békekesség.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Nagy Britannia.

A' *Juniusnak* első napján tartatott parlamentiális gyűlésben azt a' maga meg határozását adta az alsó Parlamentomnak tudtára a' *Wallisi hertzeg*, hogy ő kész mindent jóvá hagyni, a' mit az ő adósságaira nézve végezni fog a' Parlamentom, és úgy meg fogja magát szoritani, hogy az ő udvarának tartására rendeltetett summából adósságaitis ki lehessen fizetni. *Pith* minister különösen örvendett a' *Wallisi hertzegnek* ezen maga meg határozásán, alkalmatosság adatván nékie ez által maga plánumának jobb móddal való eszközlésére. Mivel, *úgymond* ő, esztendőnként 125 ezer font sterlinget, és a' *Cornvallis* jövedelmet rendeltet az alsó Parlamentum a' nevezett hertzeg udvarának tartására, ő úgy gondolkozik, jó vólna egy commissiót rendelni, a' melly határozná meg, mennyit kellene a' meg jegyzett summából az adósságnak apródonként való ki irtására rendelni.

Ducombe és *Grey* urak helytelennek lenni mondták fel tételét. *Dundas* úr erre azt jegyezte meg, hogy bátor akármely nagy summa rendeltetésék a' Wallisi hertzeg számára, de ha gond nem tartatik adósságainak ki fizetésére, fényes nyomorúságnál egyéb nem következik, és szüntelen való háborgatásban lézzen a' hertzeg adósságai miatt. Némellyek ugyan, monda továbbá *Dundas* úr, úgy gondolkoztanak, hogy a' király maga is rendellyen valamit a' civilis listából, (a' király udvara tartására ki szabott jövedelemből); de bátor sokszor meg öregbítetett legyenis már az, még is mindazáltal nem hogy a' korona örökösnek, de még tsak a' *Forki* és *Clarentzi* hertzegeknek tartásokra sem lehetett abból sokat szakalztani, holott a' monarchiának fenn tartása végett, kiváltképen való gondjának kell lenni a' nemzetnek a' korona örökösre. Tegyük fel, úgy gondolkozzék valaki, hogy elég kintse vagyon a' királynak, mint *Hannoverai Választó Fejedelemnek*; és így abból is rendelnet valamit a' Wallisi hertzeg számára; valósággal illetlen dolog vólna a' királytól azt kívánni, hogy a' *Hannoverai V. Fejedelem* segítse az *Angliai királyt*, a' ki külömben is egész udvart tart Német Országi tartományaiban. (Meg tartásra méltó dolog, hogy az *Angliai király*, mint *Hannóverai Választó Fejedelem*, *I. György* és a' *Hannóverai Státusok* közt, végbe ment *pactum* szerént, olly fényes udvart tartozik *Hannoverában* tartani, mintha önnön maga is ott lakna, és így *Hannóverai jövedelmeinek* nagyobb részét nem *Angliában*, hanem *Hannóverában* költik el. Ennek a' jó rendelésnek lehet a' *Göttingai* fő iskolának más *Universitások* felett való virágzását is tulajdonítani) És ha azon jövedelmet az *Angliai korona örökösének* adná a' király, szegénységre kellene a' *Hannoveranusoknak* jutni. *Fox* úr szokása szerént e' tárgyra nézve is ellenkezett a' ministeriummal, 's azt monddotta, hogy nem köteles a' *Parlamentum* a' *Wallisi hertzeg adósságaért* való kezességet magára vállalni, leg jobb leiz jövedelmének egy részét an-

nak ki irtására rendelni, mellyre mivel maga magát is önként ajánlja a' hertzeg, nagy ditsösségére szolgál, és ez a' fel tétel a' voksnak többsége által is meg határozottatott. — *Sheridán* úr, *Fox* úrnak hiv tizborás társa arra kötelezte magát, hogyha még egyszer elő fordul ez a' dolog az alsó Parlamentumban, egyátallyában azt fogja sürgetni; hogy a' nemzet még tsak egy silling ki fizetésére se kötelezze magát, bátor egyedül a' *Cornwallisi* jövedelemből kellene is a' *Wallisi* hertzegnek élni, az effelé dolgok, *úgymond* ő, az egész monarchiának romlására lehetnek.

A' Londoni ministerium azt a' parantsolatot adta ki leg közelebb, hogy a' Frantzia Országban buzát és eleséget vivő Amerikai hajók fogatassanak el, és jelentessék meg az Amerikai respublika követjének *Jay* úrnak, hogy az illyetén hajókon lévő portékák úgy gondoltatnak, mint a' Frantziáknak tulajdonai. A' Londoni udvar arra is egészen meg határozta magát, hogy bátor minden Európai hadakozó hatalmasságok meg békélyenek is a' Frantziákkal, ő mindazáltal mind a' szárazon, mind a' vizen folytatni fogja ellenek a' hadakozást, mellyben, reménysége szerént, hathatósan fogja ötöt a' Orosz Császárné segíteni, kinek számára egynéhány millió font sterling küldetett Petersburgba. Meg tartásra méltó dolog, hogy azon órában, a' mellyben az Angliai király és Orosz Császárné közt való szoros alliantzia rificáltatott és Petersburgba küldetett, az ott mulató szakállos Excellentziás úr, a' Prussus követnél volt. Egy ritka *pro memoriát* olvastunk mostanában, mellyben nem annyira a' Prussiai királynak Frantziákkal lett meg békélyesen, mint szövetségeseinek, a' Német Birodalombéli Státusoknak, és Constitúciónak veszedelmes környüllások közzé lett tetetésen való érzékenységét jelenti ki az Orosz Császárné. Egyfersmind azt adja Európának értésére, hogy ő mint a' Német Birodalom tagja (*úgy mint az Anhalt Zerbsti her-*

tzegi házból való Fejedelem aszfzony, lásd Magy. Almanak pag. 35.) és constitutiójának 's szabadságának garantirozója, a' mostani környülállásokat bé húnyt szemekkel nem nézheti 's a' t.

A' múlt Májusnak 30-ikán *Cornwallis* vice admiral 5 linea hajóval, és egynéhány fregattával szélnek botosította vitorláit, és a' miképen a' Londoni levelek bezzélik a' Német tengerre, és az ott ólalkodó Frantzia rabló hajóknak meg zaboláztatásokra menni parantsoltatott.

Mind Angliában, mind nevezetesen Hyberniában felettébb való szükség vagyon, de mivel már az ajtó előtt áll az aratás, nagy reménységgel van a' szegénységnek a' kenyérnek bővségéhez. Imitt amott zenebonák is voltak a' szükség miatt.

Hadi Környülállások.

A' *Luxenburgi* várnak által adatásától fogva mindennap szaporodik a' Rénus tulsó partján táborozó Fr. armádia, Düsseldorf környékén sok és nagy battériákat készitet az ellenség, mellyből azt a' következést tsinállyák némelleyek, hogy ottan igyekszik a' Frantziáság a' Rénus vizén által jönni. De valamiképen ők készületben vagynak az által jövetelre, úgy az egyesült Német Birodalombéli és Austriai seregek is illendő készületeket tesznek az ellent állásra, és mind Müllheim alatt, mind másutt, a' hol tudnillik által lehetne a' Frantziáknak jönni, új battériákat készitetnek, és sűrűen meg rakják azokat ágyúkkal. Azon 40 ezer ember helyett, a' kik Düsseldorf környékéről Moguntzia alá mentenek, más seregek küldettek oda Fr. Országból. Szüntelen való mozdulásaikból, melly hol jobbra, hol balra tétetik, telyességgel ki nem lehet tanulni, mellyik pont ellen tették légyen fel a' tzélt. A' Maás és Rénus folyó vizei között fekvő tartományokban nagy változást tétettek a' Fr. nemzeti képviselők, és

minden szántó vető földeknek terméséről igaz jelentést kívánnak magoknak adatni.

Az *Osnabrücki és Münsteri* püspökségekbe Hannoverai, és Angliai tartalék seregek mentek, 's váltották fel az ott lévő Prussusokat. — A' Bentheimi Grófságban, magokat szelíden viselni mondatnák. a' Frantziák, a' Hannóverai kormányfők ismét el kezdette ottan való dolgainak folytatását, és leg kisebb akadályoztatását sem szenved. — Kolóniában 30 ezer Frantzia marsirozott. —

Olasz Ország.

A' *Tuloni* zenebonáról, 's annak környülálásairól azt jegyzi meg egy *Nizzai* levél, hogy a' Frantzia emigránsok, Rojalisták, és ottan lévő Fr. Commissáriusok egygyet értvén azt a' plánumot tsinálták, hogy mind Tulon várasa és kikötő helye, mind az ottan készülöben lévő Fr. flotta az Anglusok kezébe adatassék; hogy Tulontól nem messze számos emigránsok 's Rojalisták sántzolták bé magokat, fejer zászlót függesztettek ki, és *XVII. Lajost* kiáltották ki királynak; hogy sok Tuloni polgárok állottanak az emigránsokhoz, mellyre az ott lévő nemzeti biztosok adtanak alkalmatosságot, a' kiknek egyike a' pártosoknak el nyomatások után magát föbe lötte, a' másika pedig a' ki a' flottára futott, a' vízbe ugrott; hogy *Kellerman* Generális 14 batallionnal ment Tulon és Marsilia környékére. Egy *Livornói* tudósításból olvassuk, hogy *Hotham* Anglus admirál még most is Tulon környékén leselkedik a' kormánya alatt lévő flottával, és a' Spanyol segítő flottára várakozik. A' kik a' dolgot jobban értik, azt mondják, hogy nem a' Spanyol flottának, hanem a' Provinciia tartománybéli Rojalistáknak és emigránsoknak segítségekre várakozik *Hotham* admirális, és nem is láttatik ez a' vélekedés fundamentom nélkül valónak lenni.

A' *Devins* hadi Tármester kormányára biza-

tott Olasz Országi ármádia ismét egynéhány battallion gyalogsággal öregbítetett. — Az *Alvintzi* Magyar gyalog regimentje, *Jun.* 4-dikén *Acqui* alatt való tábor helyét oda hagyván *Degóba* marsirozott a' többi regimentek után. *Devins* Generál mind jobban jobban közelít az ellenség táborához, kétség kívül ő is használni akarja a' Provintziában támadott zenebonát, és nem úgy mint eddig védelmezőképen, hanem offensive fog az ellenséggel bánni.

A' Frantzia republikának Florentziába küldetett ministerje *Miot* polgár, *Májusnak* 29 dik napján vólt követségének titoknokjával egyetemben a' nagy hertzegnél első audientzián, 's ugyan akkor be is nyújtotta credentzionális levelét. — A' Frantzia Olasz Országi ármádia még most is szaporitatik, 's fő kvártélyá *Pierrába* tétetett által. A' Szárdiniai király meg parantsolta hadi vezérjeinek, hogy akár mennyiben kerüllyék, igyekezzenek a' *Col di Montei* tanyát a' Frantziáktól visszafizta venni. A' Római Sz. Pápa a' *Pontini* környékről lett visszafizta térése után egy új templom építéséhez fogatott, mellynek maga vetette meg az első fundamentom követ, mellyet *V. ik Pius* Pápanak fog szentelni, e' mellett egy nagy klastromot is fog építtetni a' Sz. Domokos szerzetén lévő papoknak számára.

Német Birodalom.

A' *Rénus* alsó környékéről igen sok artilléria vitetett *Hejdelbergába*, a' honnan *Brisgóviába* fog küldetni. Élfzre vévén a' *Rénus* túlsó partján táborozó Fr. seregek, hogy *Clerfayt* Feldmarsál rendeléseket tett az által menetelre, éjjel nappal fegyverben vigyáztak. — A' *Hohenlőe* örökös hertzeg a' *Rénus* környékén fog 25000 emberrel maradni. — A' Fels. Prussiai királynak hivatalára, feleségekkel egyútt *Pocsdámba* mentek a' *koronona* örököse és *Lajos* hertzeg, 's jelen vóltak a'

királyi gárda batallionoknak oda lett bé marsirozasokkal. *Jun.* 11-dikén, a' *Pocsdáni* kir. várbán meg vendégette a' király azon szép seregnek tiszteit. *Lavrat* Generál Lajtnant déli Prusziába küldetett az ott való Prussus cordonnak meg vizsgálására. A' Silésiai szegénységnek 1 talérért és 12 jó garasokért (az az, két rhénes forintért 's öt garasért) adatta a' király maga magazinumaiból a' kenyérnek való gabonának mérőjét, melly a' közönséges piatzokon 3—4. forinton ment mostanában. A' mostan uralkodó *Württembergi* hertzeg, néhai *Érsebet* hertzeg afszonynak, Fels. Császárunk első hitvesének édes atya, Bétsben lévő agense által jelentést tétetett Ő Felségének, testvér bátyjának haláláról, 's maga hertzogségbe lett következéséről; egyfzersmind az arany gyapjas vitézi Rendnek azon czimerét is vizsiza küldötte, mellyel meg holt testvér bátyya meg tiszteltetett.

A' *Juniusnak* 12-dik napján tartatott Német Országgyűlésben 21 hertzegi Státusok voksoltanak a' békességnek mennél előbb lehető eszközésére, u. m. *Sax-Gotha és Altenburg, Bamberg, Meklenburg-Schverin, Meklenburg-Güstrau, Schverin, Schwarzburg, Würzburg, Hohenzoller* 's a' t. A' Svéciai király akként nyilatkoztatta ki magát, hogy mivel ő mint Svéciai király meg ismérte a' Frantzia republikának valóságát, és mástól nem függését, mint Pomerániai hertzeg, és így a' Német Birodalomnak tagja is, a' Frantziákkal való békességnek eszközésére adja a' maga voksát. — A' fellyebb említett *Württembergi* uralkodó hertzeg is arra határozta meg magát, hogy minél előbb szereztessek vizsiza a' Német Birodalomnak a' békesség, mellynek jó móddal lejendő eszközésében, minden kar és rendbéli Státusoknak egyenlő erővel kellekik Ő Császári Felségének vezérlése alatt munkálódnia. Erre pedig annyival inkább kötelesnek lenni talállya magát, mivel a' *Württembergi* hertzogségnek egy része

Frantzia kéznél vagyon, 's félő, hogy a' hadakozásnak további folytatásával birodalmának több részei is hasonló szomorú sorsra ne jussanak.

Lengyel Ország.

Warsóviából 30-dik Maji. A' környékeinken Suchaczewben, és Löwitzban lévő Prussus tábori magazinok tovább Kutnovikba vitettek által, holott egy 9000 emberből álló Prussus sereg fogtáborba szállani. Ugy hallatik, hogy az itt lévő Prussus verbunkosoknak meg parantsoltatott, hogy 24 óra alatt mennyenek ki várasunkból. — A' Lythvániai, és napkeleti Prussia közt lévő egység is félbe szakadt, 's keményen meg tiltatott az Oroszok által. Azt beszéli egy utazó, hogy igen sok Orosz seregek, és ártilleriák marsirozzanak Lythvnia felé. Grodnóból minden Lengyel mágnások ki takarodtak, sőt a' mi több, a' vagyonsabb lakosok is ki költöznek honnyaikból.

Ugyan onnan, tudnillik Warsóviából tudósítatunk, hogy 100 ezer recrutával parantsollya az Orosz Császárné hadi népet szoporitatni, hogy az Orosz armádia 541731 reguláris, és 46401 irreguláris emberből áll; és hogy a' szoros körülállások közt 200000 gyalogságot 50000 lovasságot 's 20000 ártilleristát ki küldhet Birodalmaiból; végtére, hogy finántziája leg jobb állapotban, 's közönséges jövedelmei is olly formán légyenek, hogyha a' szükség kívánnya könnyen lehessen azokat öregbíteni.

A' Krakóviai kánonok, és jó szivü lakosok nagyon érezvén az utolsó revolutiónak súlyos terhét, egy 12 világtalan emberre való ispotályt építenek, mellynek első fundamentomát Lobarzeuski úr Vlodymiri követ vetette meg a' Grodnói gyűlésben. Méltók meg tartásra azon szavai, mellyeket azon gyűlésben szólott ezen ispotálynak fel állítása végett: "Ezen 12 világtalan emberkről való emlékezet, úgy mond, mindenkor meg em-

lékeztethet minket arról, hogy mindenkor vóltanak olly felfuvalkodott emberek a' respublikában, a' kik meg vakitatván olly mély örvénybe ejtették azt, mellyből ki nem szabadíthattya a' gyűlés. Hogyha a' tapasztalás, és a' szerentsétlenség meg nem jobbíthatták őket, legalább ezeknek a' világtalan embereknek ég felé botsátandó könyörgéseik viszsa fogják elméjüknek világát nyerni, hogy ennekutánna semmihez se fogjanak, a' mi Országunk maradékjának veszedelmére czéloz, hogy mi botsássuk magunkat az Orosz alliantziának védelmezése alá, melly által el távoztathatytuk hazánknak harmadik és utolsó fel osztását."

Egy *Juniusnak* 6 dik napján költ Warsóviai levélben ilyenképen festetik le azon városnak mostani szomorú állapotta: "Még most is azon állapotban vagyunk, mellyben vóltunk kevéssel ennekelötte. A' pénznek szüksége, a' vagyonos hazafiaknak hazájokból való ki költözése, a' revolutio, és a' köldülésre jutott kereskedők által meg szegényítetett familiák, a' királyi udvarnak távolléte, és az eleségnek nagy drágasága miatt annyira meg erőtlénítetett ezen városnak régi fényessége, hogy allig lehet azt most meg ésmérni. Az idegen nemzetbéliek, a' kik ennekelötte e' világnak minden szegleteiből magok gyönyörködteések végett ide gyűltenek, el tűntenek, 's ritkán lehet egy két idegen embert látni azokon kívül, a' kik adósságaiknak bé vételek miatt kéntelenek itten tartózkodni. Sok beszéd vagon mostani állapotunknak meg változásáról; de olly bizonytalanok, 's egymással ellenkezők, hogy még most semmi bizonyost nem lehet az iránt mondani; azonközben magunk is úgy hiszszük, hogy rövid idő alatt el fog dolgunk válni. Az Oroszoknak innen lett ki marsirozásoktól fogva még nagyobb tsendesség vagon itten, most *Mokatov* alatt táboroznak, épen azon a' helyen, a' mellyen táborozik vala *Kosciusko*. A' király még most is *Grodnában* vagon és tsendesesen él, de leg kisebb bé folyása sints a' közönséges dolgokba.

Elegyes Történetek.

A' Batáviai respublika hadát Ant Angliának, melly a' Frantzia respublikával kötött szövetségnek természetesen övetkölt. Töb-
 nire minden Német Birodalmi Fejedelemsé-
 geknek és Státusoknak követtyeik a' Frantziákkal
 való meg békélést sürgetik. A' Svédiai király,
 mint Pomerániai hertzeg a' Prussiai király és Fr.
 respublika közt szerzett békességhez tsatolta ma-
 gát. A' Bádeni Marchio is ennek nyomdokát
 követte. A' Saxóniai Választó Fejedelem azon
 eleibe tétetett kérdésre, akarja e' továbbá is a'
 Frantziákkal való háborúnak folytatását avagy nem?
 akként nyilatkozta ki magát, hogy ő nem in-
 dított a' Frantziák ellen hadat, azért nem is foly-
 tathatta azt, és így a' mit eddig mivelte, mint
 a' Német Birodalomnak tagja kötelessége szerént
 mivelte azt. Az Orosz Császárné 12 linea hajót
 és 6 fregattát küldött Angliának segítségére. Egy
 Bétsi speculant olly mesterséget talált ki mosta-
 nában, melly szerént a' ganéjnak melegsége ál-
 tal szüntelen ki költetheti a' tojásból a' tsirkákat.
 E' végre egy fabrikát akar Schönbrunnak környé-
 kén Neudorf nevű faluban fel állítani, mellynek
 ki készítése 6000 forintban fog kerülni. Ezt az
 egész mesterséget apró gyermekek által fogja foly-
 tatni, melly végre már 200-at fel is vett szolgál-
 lattya. Az illyetén mesterséges ki költés nem
 lehetetlenség. Osmanografúnnak első részében,
 Egyiptomnak leírásában arról is emlékeztem,
 hogy ottan, 's nevezetesen Kairó városának kör-
 nyékén sok olly mesterséges kementzék találtat-
 nak, mellyekben, mind télen, mind nyáron igen
 sok tsirkék költetnek ki.

Párisból az a' hír érkezet hozzánk, hogy a'
 Frantzia Delfinus néhai XVI. Lajosnak szerentsét-
 len árvája Jun. 8-ik napján dél után 2 órakor meg-
 holt Tempeli fogságában, azon daganatoknak mér-
 ge miatt, mellyek jobb térdén és bal kezén tá-
 madtanak.